

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΡ. ΑΝΔΡΕΑ ΠΟΥΛΛΙΚΚΑ
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ**

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ – ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΕΤΑΡΤΗ, 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ FREDERICK, ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΤΑΣΣΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Φίλε Γενική Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, φίλε Πρόεδρε της ΟΕΒ, φίλε Διευθυντή του Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, φίλε Μιχάλη Κωμοδρόμο, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, αγαπητές φίλες και φίλοι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που αποδέχθηκα την πρόσκληση να απευθύνω χαιρετισμό στη σημερινή δημόσια παρουσίαση των Κανονισμών της Μεταβατικής Ρύθμισης. Θέμα για το οποίο η ΡΑΕΚ έχει εργαστεί σκληρά τον τελευταίο χρόνο, έτσι ώστε να μπορέσουμε να μεταβούμε από τη σημερινή μονοπωλιακή κατάσταση σε κατάσταση πλήρους ανταγωνισμού με την εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού.

Πρωταρχική έγνοια και υποχρέωση της ΡΑΕΚ είναι να παρέχεται η ηλεκτρική ενέργεια στον τελικό καταναλωτή στο χαμηλότερο δυνατό κόστος, το οποίο αναμένεται λογικά να επιτευχθεί με την εισαγωγή ανταγωνισμού στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρισμού.

Διαχρονικά η ανάπτυξη των αγορών ηλεκτρισμού βασίζεται στην προϋπόθεση ότι ο ηλεκτρισμός μπορεί να αντιμετωπιστεί ως προϊόν και ακολουθεί τις σχετικές θεωρίες περί καμπύλης ζήτησης και καμπύλης προσφοράς, όμως η ανάλυση είναι κατά πολύ πιο πολύπλοκη αφού υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ του ηλεκτρισμού και άλλων προϊόντων.

Η αγορά ηλεκτρισμού αποτελείται από τρεις παράλληλες αγορές. Την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, την αγορά ηλεκτρικής ισχύος και την αγορά επικουρικών υπηρεσιών, δηλαδή την εφεδρεία, τη ρύθμιση συχνότητας, την άεργο ισχύ και άλλες υπηρεσίες. Και οι τρεις αυτές αγορές τρέχουν παράλληλα σε πραγματικό χρόνο και πρέπει να ισορροπούν σε μια ανά δευτερόλεπτο βάση.

Το εμπόριο της ηλεκτρικής ενέργειας αναφέρεται πάντα σε μια ορισμένη ποσότητα κιλοβατμών που πωλούνται κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Τυπικά σε μία ώρα, μισή ώρα ή ένα τέταρτο της ώρας.

Συνάμα, η ηλεκτρική ενέργεια που πωλείται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου δεν αποτελεί το ίδιο προϊόν με την ηλεκτρική ενέργεια που πωλείται κατά τη διάρκεια μιας άλλης περιόδου, γι' αυτό η τιμή είναι συνήθως διαφορετική για την κάθε περίοδο.

Οι διαφορές μεταξύ ηλεκτρισμού και άλλων προϊόντων έχουν βαθιά επίδραση στην οργάνωση και στους κανόνες των αγορών ηλεκτρισμού. Η πιο βασική διαφορά είναι ότι η ηλεκτρική ενέργεια συνδέεται περίπλοκα με ένα φυσικό σύστημα που λειτουργεί πολύ γρηγορότερα από οποιαδήποτε αγορά. Σ' αυτό το φυσικό ηλεκτρικό σύστημα, η πρόσφορα και η ζήτηση, η παραγωγή και η κατανάλωση, πρέπει να ισορροπούν σε μία ανά δευτερόλεπτο βάση. Εάν η ισορροπία αυτή δεν διατηρείται, το σύστημα καταρρέει με καταστροφικές συνέπειες.

Μια τέτοια διακοπή είναι μη αποδέκτη, καθώς όχι μόνο διακόπτει το σύστημα εμπορικών συναλλαγών, αλλά μπορεί να αφήσει χωρίς ηλεκτρικό για πολλές ώρες μια ολόκληρη περιοχή ή χώρα. Από την άλλη, η επαναφορά ενός ηλεκτρικού συστήματος σε κανονική λειτουργία μετά από πλήρη κατάρρευση είναι πολύ σύνθετη διαδικασία και μπορεί να πάρει 24 ώρες ή και περισσότερο.

Οι κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες μιας τέτοιας ευρείας διακοπής στη λειτουργία των ηλεκτρικών συστημάτων είναι τόσο έντονες που κανένας μας δεν θα συμφωνούσε με την εφαρμογή ενός απλουστευμένου μηχανισμού αγοράς ηλεκτρισμού, ο οποίος αυξάνει σημαντικά την πιθανότητα ενός τέτοιου γεγονότος.

Γι' αυτό παράλληλα με την αγορά ηλεκτρισμού απαιτείται η διασφάλιση της αξιοπιστίας του ηλεκτρικού συστήματος, η οποία έχει δύο πτυχές. Η πρώτη πτυχή αφορά την επάρκεια, την ικανότητα δηλαδή του συστήματος να ικανοποιεί τις απαιτήσεις των πελατών του, τόσο σε ηλεκτρική ισχύ, όσο και σε ηλεκτρική ενέργεια και η δεύτερη πτυχή αφορά την ασφάλεια, την ικανότητα δηλαδή του συστήματος να παραμένει σε λειτουργία μετά από ξαφνικές διαταραχές που μπορεί να συμβούν.

Επιπρόσθετα, η ζήτηση για ηλεκτρική ενέργεια απεικονίζει τις προβλέψιμες ημερήσιες και εβδομαδιαίες κυκλικές μεταβολές. Παρόλα αυτά, δεν είναι το μόνο προϊόν για το οποίο η ζήτηση είναι κυκλική. Για παράδειγμα, η κατανάλωση καφέ παρουσιάζει δυο ή τρεις αιχμές κάθε μέρα, διαχωρισμένες σε περιόδους χαμηλότερης ζήτησης. Το εμπόριο καφέ δεν απαιτεί ειδικούς μηχανισμούς επειδή οι καταναλωτές μπορούν εύκολα να τον αποθηκεύσουν σε στερεή ή υγρή μορφή.

Από την άλλη, η ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να παράγεται την ίδια στιγμή που καταναλώνεται. Εφόσον η βραχυπρόθεσμη ελαστικότητα τιμών ζήτησης είναι εξαιρετικά μικρή, η εξισορρόπηση μεταξύ παραγωγής και ζήτησης απαιτεί εγκαταστάσεις παραγωγής που θα είναι ικανές να προσαρμόζονται στις μεγάλες και γρήγορες αλλαγές στην κατανάλωση, οι οποίες συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Δεν θα παράγουν όλες οι μονάδες κατά τη διάρκεια ενός 24ώρου. Όταν η ζήτηση είναι χαμηλή, μονό οι αποδοτικότερες μονάδες είναι πιθανό να είναι ανταγωνιστικές και όλες οι άλλες θα τεθούν εκτός λειτουργίας προσωρινά. Οι

λιγότερο αποδοτικές μονάδες απαιτούνται μόνο για να τροφοδοτούν κατά την αιχμή ζήτησης. Καθώς το μίγμα των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής αλλάζει με την αυξομείωση της κατανάλωσης, το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μεταβάλλεται στην πορεία της ημέρας. Τέτοιες απότομες κυκλικές μεταβολές στο κόστος και την τιμή άλλων προϊόντων είναι πολύ ασυνήθιστες.

Έχοντας υπόψη την πιο πάνω πολυπλοκότητα της αγοράς ηλεκτρισμού, καθώς επίσης και την θεμιτή αξιοπιστία ενός ηλεκτρικού συστήματος για απρόσκοπτη παροχή προς τους καταναλωτές όσο και να θέλουμε να απλουστεύσουμε τους κανόνες αγοράς που διέπουν την αγορά ηλεκτρισμού το αποτέλεσμα θα είναι πάντα πολύπλοκο!

Φίλες και φίλοι,

Κατά το τελευταίο διάστημα η ΡΑΕΚ μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας έλαβε σειρά αποφάσεων που στοχεύουν στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της ενεργειακής αγοράς της Κύπρου σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, την προστασία του καταναλωτή και την ενθάρρυνση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επίσης, η ΡΑΕΚ έλαβε διάφορες σημαντικές αποφάσεις στοχεύοντας στην εναρμόνιση του ρυθμιστικού πλαισίου στον τομέα της ενέργειας που θα οδηγήσουν τη χώρα μας προς την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βάση των προνοιών της Ενεργειακής Ένωσης.

Επίσης, η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την ανησυχία της Πολιτείας και της Βουλής των Αντιπροσώπων για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού έχει δημοσιεύσει Ρυθμιστικές Αποφάσεις στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι Ρυθμιστικές Αποφάσεις αφορούν την εφαρμογή δεσμευτικού χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού με καταληκτική ημερομηνία την 1η Ιουλίου 2019.

Επιπρόσθετα, για την κάλυψη του χρονικού διαστήματος που αναπόφευκτα δημιουργήθηκε μέχρι την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού, δηλαδή μέχρι την 1η Ιουλίου 2019, η ΡΑΕΚ εξέτασε σε λεπτομέρεια την εισαγωγή μεταβατικής ρύθμισης στην αγορά ηλεκτρισμού. Η ΡΑΕΚ εξέδωσε σχετική Ρυθμιστική Απόφαση συμπεριλαμβανομένων λεπτομερών Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης. Η λειτουργία αυτών των Κανονισμών είναι αποκλειστική ευθύνη του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και αναμένουμε με προσοχή την ανάλυση που θα γίνει σήμερα.

Επιγραμματικά η μεταβατική ρύθμιση στην αγορά ηλεκτρισμού αφορά «Διμερή Συμβόλαια μεταξύ Παραγωγών και Προμηθευτών». Τέτοια ρύθμιση σχετίζεται μόνο με την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σε περίοδο εκκαθάρισης ενός ημερολογιακού μήνα, δεν απαιτεί περίπλοκα πληροφοριακά συστήματα για να υποστηριχθεί, δεν αφορά οργάνωση διαδικασιών από την πλευρά του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς για την εξυπηρέτηση των διμερών συναλλαγών ούτε διαδικασία εκκαθάρισης των ανισοζυγίων σε ημίωρη βάση.

Σημειώνεται ότι η μεταβατική ρύθμιση δεν προβλέπει διαγωνιστικές διαδικασίες για την κάλυψη των επικουρικών υπηρεσιών, αλλά ουσιαστικά προβλέπει τη συνέχιση της σημερινής κατάστασης αναφορικά με την κάλυψη των απαιτήσεων εφεδρειών του ηλεκτρικού συστήματος. Γι' αυτόν τον λόγο έχουμε προσπαθήσει στους Κανονισμούς της Μεταβατικής Ρύθμισης να διασφαλίσουμε όσο το δυνατό λιγότερες στρεβλώσεις.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να επαναλάβω ότι η μεταβατική ρύθμιση δεν είναι αγορά ηλεκτρισμού αφού δεν καλύπτει βασικές διαδικασίες των αγορών ηλεκτρισμού. Συγκεκριμένα:

- Δεν υποστηρίζει μια κεντρικά οργανωμένη προθεσμιακή αγορά,
- Δεν υποστηρίζει προ-ημερήσια αγορά,
- Δεν υποστηρίζει ενδο-ημερήσια αγορά,

- Δεν υποστηρίζει αγορά εξισορρόπησης ισχύος,
- Δεν υποστηρίζει μηχανισμό εξισορρόπησης ισχύος,
- Δεν υποστηρίζει αγορά επικουρικών υπηρεσιών, κλπ.

Η μεταβατική ρύθμιση, όμως, ήδη έχει δώσει την αναγκαία ώθηση έτσι ώστε να αρχίσει η αδειοδότηση εναλλακτικών προμηθευτών και έχει δημιουργήσει το κατάλληλο πλαίσιο για να μπορέσουν οι ήδη αδειοδοτημένοι εναλλακτικοί παραγωγοί να δραστηριοποιηθούν στον τομέα του ηλεκτρισμού.

Θα ήθελα να τονίσω ότι ο τελικός στόχος, δηλαδή μέχρι την 1η Ιουλίου 2019 για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού το οποίο είναι πλήρως συμβατό με το μοντέλο-στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραμένει και εκεί προσβλέπουμε για την εισαγωγή υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να εκφράσω τα συγχαρητήρια και τις θερμές ευχαριστίες μου προς το Πανεπιστήμιο Frederick, την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων, το Ινστιτούτο Επιστήμης και Τεχνολογίας και τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου για την οργάνωση της σημερινής ημερίδας.

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς
Πρόεδρος ΡΑΕΚ